

مجموعه دستورالعمل‌های طب صنعتی

دستورالعمل‌های موجود در این مجموعه با هدف رعایت اصول و قواعد انجام معاینات طب صنعتی به صورت هدفمند و نیز ایجاد یکپارچگی در فعالیت‌های اجرایی مراکز طب صنعتی، توسط شورای تخصصی طب صنعتی و متخصصین طب کار در واحد سلامت کار و HSE تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت می‌باشد.

تهیه شده در:

سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت

واحد سلامت کار و HSE

۱۳۹۶

عنوان و نام پدیدآور	: مجموعه دستورالعمل‌های طب صنعتی/تالیف افشین بلوری ... [و دیگران]؛ تهیه شده در سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت واحد سلامت کار و HSE؛ با همکاری شورای تخصصی طب صنعتی و متخصصین طب کار.
وضعیت ویراست	: ویراست ۲.
مشخصات نشر	: تهران: میرماه، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۳۱۲ص: مصور(رنگی)، ۲۹×۲۲سم.
شابک	: ۳۵۰۰۰ ریال: ۵-۳۰۵-۳۳۳-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: تالیف افشین بلوری، کیوان کرمی‌فر، مرتضی داودی، هرمز حسن‌زاده.
یادداشت	: در چاپ قبلی افشین بلوری سرشناسه بوده است.
موضوع	: پزشکی صنعتی -- دستنامه‌ها
موضوع	: Medicine, Industrial -- Handbooks, manuals, etc.
شناسه افزوده	: بلوری، افشین، ۱۳۴۰ -
شناسه افزوده	: سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت. واحد سلامت کار
شناسه افزوده	: سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت. شورای تخصصی طب صنعتی
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶م۳/ب۸۶۳/RC
رده بندی دیویی	: ۶۱۶/۹۸۰۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۰۴۹۵۸۰

واحد سلامت کار و HSE

مجموعه دستورالعمل‌های طب صنعتی

تألیف: دکتر افشین بلوری، دکتر کیوان کرمی‌فر، دکتر مرتضی داودی، دکتر هرمز حسن‌زاده
با همکاری: شورای تخصصی طب صنعتی و متخصصین طب کار
ناشر: انتشارات میرماه (تلفن: ۲-۲۲۷۲۲۹۰۱)
طراح جلد: مهدیه ناظم‌زاده
گرافیک متن: رسول نقی‌زاده
لیتوگرافی و چاپ: نقش جوهر
صحافی: افشین
نوبت و سال انتشار: نخست / ۱۳۹۶
ویراست: دوم
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان
مرکز انحصاری فروش: اندیشه رفیع (۴۱۴/۶۶۹۷۱)
شابک: ۵-۳۰۵-۳۳۳-۶۰۰-۹۷۸

تمامی حقوق اثر برای سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت محفوظ است.

تهران، خیابان کریمخان زند، خیابان به آفرین، شماره ۲۷، سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت (ساختمان شماره ۱)

واحد سلامت کار و HSE تلفن مستقیم: ۸۳۳۰۶ داخلی ۳۲۰ فاکس: ۸۸۹۰۹۸۶۷

ایمیل: Health@piho.org

سال هست که حفظ و ارتقاء سلامت آحاد جامعه از شاخص های اصلی توسعه پایدار به شمار می رود و بالطبع سلامت نیروی کار نیز به عنوان بخش قابل توجهی از جمعیت، از ارکان اصلی توسعه پایدار و شاخص مهمی از بهره وری در جامعه محسوب می شود. در این میان حوزه طب صنعتی به عنوان یک بخش کلیدی از نظام سلامت کار و در کنار بهداشت حرفه ای، ایمنی صنعتی و روانشناسی محیط کار، وظیفه مهمی در قبال حفظ و ارتقاء سلامت نیروی کار دارد. طبیعتاً برای نیل به اهداف عالی سلامت کار، ضروری است ارکان اصلی نظام سلامت کار ضمن تعامل مثبت و موثر با یکدیگر، مطابق با اصول و قواعد شناخته شده خود و بر اساس استانداردها و روش های اجرایی مبتنی بر شواهد علمی عمل کنند تا به تدریج به اهداف از پیش تعیین شده نزدیک گردند.

کتاب ارزشمند مجموعه دستورالعمل های طب صنعتی که با تلاش و همت واحد سلامت کار و HSE و با همکاری شورای تخصصی طب صنعتی و متخصصین طب کار سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت برای دومین بار تدوین شده است، گام اول در اجرای اصولی و علمی فعالیت های اصلی مراکز طب صنعتی، یکسان سازی و استاندارد سازی این فعالیت ها و نیز ارتقاء کیفی فعالیت ها و خدمات این مراکز و در نهایت تحقق هر چه پیشتر اهداف اصلی طب صنعتی است. بی تردید گام دوم که همانا اجرای دقیق دستورالعمل ها و فرایندهای اجرایی این کتاب در مراکز طب صنعتی است، نیازمند تلاش مضاعف واحد سلامت کار و HSE سازمان و روسای بهداشت و درمان مناطق و برنامه ریزی صحیح و نظارت منظم و مداوم روسای سلامت کار بر حسن اجرای دستورالعمل ها و فرایندهای اجرایی است.

امیدوارم با تلاش بیگیر همکاران واحد سلامت کار و HSE سازمان و تعامل هر چه بیشتر ارکان اصلی نظام سلامت کار، شاهد ارتقاء روزافزون سلامت کارکنان شریف صنعت نفت باشیم.

دکتر حبیب اله سمیع

مدیر عامل سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت

بهمن ماه ۱۳۹۶ شمسی

بسمه تعالی

سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت با قدمتی به درازای یک قرن، به عنوان سازمانی تخصصی که حیطه فعالیت آن تمام گستره ایران اسلامی را در بر گرفته، خود را در قبال تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت کارکنان شریف صنعت نفت پاسخگویی داد. این سازمان با هدف ایجاد جامعه شاغلین سالم و پویا در صنعت نفت و به منظور کارآمدی و اثر بخشی هرچه بیشتر این صنعت عظیم و استراتژیک، تلاشی را تدارک دیده و با تمام توان در جهت تحقق آن گام بر می دارد. با عنایت به منویات مقام محترم وزارت و بر اساس مأموریت سازمان، ارائه عادلانه خدمات سلامت با رعایت اصول اقتصاد سلامت، بکارگیری دانش و فناوری اطلاعات، اولویت خدمات بهداشتی، تخصیص به موقع و مواجهه صحیح و اصولی با بیماری ها از وظایف اصلی تیم سلامت کار سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت است.

در این راستا، مجموعه دستورالعمل های طب صنعتی که برگرفته از جدیدترین و معتبرترین مراجع بین المللی و کشوری طب کار و تجربیات ارزشمند متخصصان و پزشکان طب صنعتی در حوزه سلامت کار می باشد، بازنگری و گردآوری شده و ویرایش دستورالعمل ها با هدف رعایت اصول علمی، قواعد و مقررات در انجام معاینات طب کار و ایجاد یکپارچگی در فعالیت های اجرایی طب صنعتی تهیه شده است. در تمامی فصول این کتاب که بر اساس آخرین ضوابط و مقررات حاکم بر فعالیت های سلامت کار سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت تنظیم شده اند، فرایندهای کلیدی سلامت کار از بدو استخدام تا پس از بازنشستی کارکنان با هدف بهبود سیستم مدیریت مراقبت های سلامت شغلی از زوایای مختلف، شناسایی و مدیریت بیماری های مزمن غیر واگیر، پیگیری بیماری های شغلی و

انجام مداخلات ارزشمند از طریق هماهنگی با مدیران محترم منابع انسانی و HSE شرکت های صنعتی مورد توجه قرار گرفته است. اجرایی نمودن این دستورالعمل ها در سطح مناطق عملیاتی، بدون حمایت و یاری همه جانبه مدیران محترم صنعت نفت، و به کاران ارجمند پزشک و پیراپزشک و نیز همدلی و اعتماد کارکنان عزیز و بزرگوار صنعت نفت امکانپذیر نخواهد بود.

شایسته است از تمامی تلاشگران عرصه طب صنعتی و متخصصین طب کار سازمان که در تدوین و تهیه این کتاب ارزشمند نقشی کلیدی و تاثیرگذار داشته اند تشکر و قدردانی نمایم.

دکتر پیمان فریدنیا

رئیس سلامت کار و HSE سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت

زمستان ۱۳۹۶

اعضای شورای تخصصی طب صنعتی و متخصصین طب کار

(به ترتیب حروف الفبا)

بهداشت و درمان صنعت نفت تهران	دکتر افشین بلوری متخصص طب کار رئیس سلامت کار و HSE تهران
بهداشت و درمان صنعت نفت شمال شرق	دکتر هرمز حسن زاده متخصص طب کار
بهداشت و درمان صنعت نفت مرکزی و لرستان	دکتر مرتضی داودی متخصص طب کار
بهداشت و درمان صنعت نفت اهواز	دکتر کرم رضا شفیعی زاده متخصص طب کار رئیس سلامت کار و HSE اهواز
بهداشت و درمان صنعت نفت بوشهر	دکتر کیوان کرمی فر متخصص طب کار
بهداشت و درمان صنعت نفت بوشهر	دکتر سید سعید لطفی متخصص طب کار رئیس سلامت کار و HSE بوشهر

فهرست

۱۱	WI-16-01-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات و تایید صلاحیت پزشکی بدو استخدام در صنعت نفت	۱
۳۵	WI-15-03-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات دوره‌ای در کارکنان صنعت نفت	۲
۴۹	WI-19-02-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات بازگشت به کار و معاینات تناسب برای کار در کارکنان صنعت نفت	۳
۵۵	WI-24-02-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات پیش از بازنشستگی در کارکنان وزارت نفت	۴
۵۹	WI-10-02-OM	دستورالعمل نحوه غربالگری سلامت عمومی در کارکنان صنعت نفت	۵
۶۳	WI-04-01-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات پزشکی و صدور صلاحیت پزشکی برای کار در فضاهای بسته و محدود	۶
۶۷	WI-05-02-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات پزشکی و صدور صلاحیت پزشکی در رانندگان جرثقیل و لیفتراک	۷
۷۳	WI-06-03-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات پزشکی و صدور صلاحیت پزشکی در غواصان صنعت نفت	۸
۸۵	WI-20-03-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات پزشکی و صدور صلاحیت پزشکی در مشاغل دریانوردی و کشتیرانی صنعت نفت	۹
۹۵	WI-07-01-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات پزشکی و صدور صلاحیت پزشکی در رانندگان صنعت نفت	۱۰
۱۱۵	WI-08-03-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات پزشکی و صدور صلاحیت پزشکی در آتش نشانان صنعت نفت	۱۱
۱۲۳	WI-09-01-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات پزشکی و صدور صلاحیت پزشکی در کارکنان اماکن مواد غذایی	۱۲
۱۳۱	WI-16-02-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات پزشکی در کارکنان بهداشت و درمان صنعت نفت	۱۳
۱۳۷	WI-14-03-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات پزشکی و صدور صلاحیت پزشکی در کارکنان Offshore در صنعت نفت	۱۴
۱۴۷	WI-17-01-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات پزشکی پرتوکاران در صنعت نفت	۱۵
۱۷۵	WI-21-03-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات پزشکی و صدور صلاحیت پزشکی در کارکنان حراست صنعت نفت	۱۶
۱۸۵	WI-23-01-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات پزشکی و صدور صلاحیت پزشکی برای کار در ارتفاع	۱۷
۱۸۹	WI-12-01-OM	دستورالعمل نحوه غربالگری سلامت روان در کارکنان صنعت نفت	۱۸
۱۹۷	WI-02-01-OM	دستورالعمل نحوه انجام و تفسیر ادیومتری در معاینات طب صنعتی کارکنان صنعت نفت	۱۹
۲۰۷	WI-39-01-OM	راهنمای انجام و تفسیر اسپرومتری در معاینات کارکنان صنعت نفت	۲۰
۲۴۱	WI-03-01-OM	دستورالعمل نحوه صدور استعلاجی و ارجاع بیماران به شوراهای پزشکی صنعت نفت	۲۱
۲۵۱	WI-13-02-OM	دستورالعمل نحوه شناسایی، گزارش دهی و ثبت بیماری‌های شغلی در صنعت نفت	۲۲
۲۶۵	WI-18-01-OM	دستورالعمل نحوه انجام معاینات پزشکی و صدور صلاحیت پزشکی قبل از استفاده از رسیپراتور	۲۳
۲۷۳	WI-01-02-OM	دستورالعمل نحوه ارزیابی شاخص‌های غیبت از کار در صنعت نفت	۲۴
۲۷۹	-----	راهنمای شاخص‌های سلامت کارکنان صنعت نفت	۲۵

حدود، شرح مسئولیت‌ها و وظایف

■ حدود:

کلیه مراکز سلامت کار صنعت نفت

■ شرح مسئولیت‌ها و وظایف:

- مسئولیت تدوین، تصویب و بازنگری دستورالعمل‌ها: رئیس سلامت کار سازمان با مشارکت شورای تخصصی طب صنعتی سازمان

- مسئولیت‌ها و شرح وظایف در اجرای دستورالعمل‌ها:

رئیس سلامت کار و HSE سازمان: برنامه‌ریزی و نظارت بر حسن اجرای مفاد دستورالعمل‌ها از طریق تیم نظارت سازمان و ارائه بازخورد به رئیس بهداشت و درمان منطقه و رئیس سلامت کار منطقه

رئیس بهداشت و درمان منطقه: اطمینان از حسن اجرای مفاد دستورالعمل‌ها از طریق درخواست بازخورد از رئیس سلامت کار منطقه و همکاری کامل با معاونت سلامت و رئیس سلامت کار سازمان برای اجرای دقیق و کامل دستورالعمل‌ها
رئیس سلامت کار منطقه: نظارت بر حسن اجرای دستورالعمل‌ها از طریق ارزیابی‌های کیفی و کمی در فواصل زمانی مشخص و ارائه بازخورد به مراکز سلامت کار منطقه و رئیس بهداشت و درمان منطقه و پیگیری تمهیدات لازم برای برطرف کردن نواقص اجرایی و آموزشی

رئیس مرکز سلامت کار پالایشگاه: فراهم کردن امکانات و تسهیلات لازم برای اجرای مناسب و دقیق دستورالعمل‌ها و فرآیندهای اجرایی مرکز سلامت کار اصلی و اقماری

متخصص طب کار مسئول فنی: نظارت روزانه بر حسن اجرای دستورالعمل‌ها و فرآیندهای موجود از طریق آموزش پزشک معاینه‌کننده، ارزیابی و نظارت دوره‌ای بر گردش کار و فرآیند معاینات و ارزشیابی روزانه پرونده‌های معاینات و نیز انجام کامل شرح وظایف مصوب سازمان

پزشک صنعتی معاینه‌کننده: انجام دقیق و صحیح معاینات پزشکی طب صنعتی مطابق با فرآیندها و دستورالعمل‌ها و توصیه‌های تکمیلی متخصص طب کار مسئول فنی

پرستار صنعتی: انجام اسپرومتری و نوار قلب (بر اساس دستورالعمل‌های مربوطه) و نظارت بر حسن تکمیل پرسشنامه‌های مورد استفاده در معاینات طب صنعتی

واحد HSE شرکت مربوطه: تکمیل دقیق و صحیح و کامل فرم معرفی نامه شاغلین همراه با مهر و امضاء واحد کارشناس بهداشت حرفه‌ای و ایفای کامل نقش مشارکتی خود در فرآیندهای معاینات طب صنعتی

امور اداری شرکت مربوطه: همکاری کامل در الزام کارکنان به مراجعه به مراکز سلامت کار جهت انجام معاینات و پیگیری‌های پزشکی

دستورالعمل نحوه ارزیابی شاخص‌های غیبت از کار در صنعت نفت

شماره سند: WI-01-02-OM

● دستورالعمل حاضر توسط شورای تخصصی طب صنعتی و متخصصین طب کار در واحد سلامت کار و HSE در خصوص شیوه‌های ارزیابی الگوهای غیبت از کار در کارکنان صنعت نفت تدوین شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت می‌باشد. این دستورالعمل هر چهار سال یک بار بازنگری خواهد شد.

تاریخ تهیه: ۱۳۸۵

شماره بازنگری: دو

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۳۹۶

زمان بازنگری مجدد: ۱۴۰۰

مشخصات مسئول مربوطه	تهیه کنندگان	تایید کننده سیستم استاندارد	تأیید کننده واحد مربوطه	تصویب کننده
نام و نام خانوادگی	دکتر کیوان کرمی فر دکتر مرتضی داودی دکتر افشین بلوری دکتر هرمز حسن‌زاده	دکتر پیمان فریدنیا	دکتر کیوان کرمی فر	دکتر پیمان فریدنیا
امضاء				

مقدمه:

الگوی رفتار غیبت کارکنان در محیط کار از موضوعات بسیار مهم در ارزیابی شرایط حاکم بر محیط کار می‌باشد. منظور از غیبت از کار، مواردی از غیبت است که به دلیل بیماری و یا به صورت غیر برنامه‌ریزی نشده اتفاق می‌افتد. غیبت از کار اغلب به دلیل ابتلا به بیماری‌های مختلف رخ می‌دهد ولی در مواردی غیبت‌های غیرموجه نیز در محیط کار اتفاق می‌افتد. افزایش موارد غیبت از کار به هر دلیل باعث تحمیل هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم زیادی به صنعت می‌شود. به همین دلیل آگاهی مدیران صنعت از وضعیت الگوی رفتارهای غیبت در کارکنان مجموعه تحت امر خود از موارد بسیار ضروری و مهم به شمار می‌رود. همچنین آگاهی از الگوهای رفتار غیبت به دلیل بیماری نیز باعث بینش بیشتر نسبت به بیماری‌های شایع منجر به غیبت و اطلاع از پراکندگی آن در واحدهای مختلف شده و می‌تواند به یافتن راهکارهای مناسب جهت کاهش میزان غیبت در محیط کار کمک نماید. همچنین شاخص‌های غیبت از کار به عنوان بخش مهمی از شاخص‌های عملکرد نظام سلامت کار (Occupational Health Performance Indicators) مورد استفاده قرار می‌گیرند. به همین دلیل، شورای تخصصی طب صنعتی و متخصصین طب کار به منظور ارزیابی وضعیت الگوهای رفتار غیبت از کار در کارکنان صنعت نفت و بررسی علل و ریشه‌های ایجاد آنها، این دستورالعمل را به عنوان راهنمایی جهت نحوه ارزیابی الگوهای رفتار غیبت از کار در کارکنان صنعت نفت تدوین نموده است. این دستورالعمل، مراکز طب صنعتی را در نحوه ارزیابی و ریشه‌یابی رفتار غیبت از کار کمک خواهد کرد.

هدف: ارائه چارچوبی مناسب و یکپارچه در بررسی الگوهای رفتار غیبت از کار در کارکنان صنعت نفت

دامنه: کلیه مراکز طب صنعتی مناطق بیست گانه بهداشت و درمان صنعت نفت

منابع:

- 1- *Sickness Absence*, SJ Searle in: *Occupational Health Practice*, 2001
- 2- *Absence Management: Best Practice Guidelines*, Robertson Cooper Ltd, 2001
- 3- *Workplace Attendance & Absenteeism*, Australasian Faculty of Occupational Medicine, 1999
- 4- *Measuring & Monitoring Absence from work*, IES report 288, 1995
- 5- *Diagnosis of Absenteeism* in: *Occupational Medicine*, Carl Zenz, third edition, 1994
- 6- *Absence Monitoring* (chapter 22) in: *Occupational Health Services: A Practical Approach*

قواعد کلی:

۱. کلیه مراکز طب صنعتی میبایست یک فرآیند و برنامه مدون جهت بررسی و محاسبه شاخص‌های غیبت از کار و با رعایت اصول و الزامات مندرج در این دستورالعمل تدوین نمایند.
۲. برای اغلب شاخص‌های غیبت از کار، حد طبیعی و غیرطبیعی وجود ندارد و هدف از محاسبه شاخص‌های غیبت از کار بیشتر مقایسه وضعیت غیبت با سایر مراکز مشابه، مقایسه میزان غیبت در واحدهای مختلف یک واحد صنعتی و نیز مقایسه شاخص‌های غیبت در یک واحد صنعتی در سال‌های متوالی می‌باشد.
۳. به منظور محاسبه صحیح شاخص‌های غیبت از کار، ضروری است مراکز طب صنعتی آمار موارد غیبت از کار کارکنان را در فواصل شش ماهه از امور اداری واحد صنعتی طبق فرم مخصوص استعلام نمایند.
۴. در موارد غیبت‌های ناشی از بیماری (استعلاجی‌ها)، ضروری است نام بیماری یا حادثه و یا علت غیبت از کار به طور دقیق ثبت شوند.
۵. ضروری است شاخص‌های غیبت از کار کارکنان صنعت نفت هر شش ماه یکبار توسط مراکز طب صنعتی محاسبه و اعلام گردد.
۶. به منظور تجزیه و تحلیل دقیق‌تر، بهتر است شاخص‌های غیبت از کار علاوه بر محاسبه در کل واحد صنعتی، به تفکیک در هر کدام از واحدهای زیرمجموعه نیز محاسبه و با هم مقایسه گردند. در این صورت در محاسبه شاخص‌های غیبت برای هر واحد فقط از اطلاعات مربوط به همان واحد استفاده می‌شود (به استثنای تعداد روزهای کاری در شش ماه یا در سال).

تعاریف و نحوه محاسبه شاخص‌های غیبت از کار:

مهم‌ترین شاخص‌های غیبت از کار شامل GAR، SAR، AFR، UAR، ASD و AAE می‌باشند.

۱- GAR (Gross Absence Rate):

GAR، مجموع تعداد کل روزهای غیبت موجه و غیرموجه می‌باشد که به صورت درصد بیان می‌شود:

$$GAR = \frac{\text{مجموع تعداد روزهای غیبت استعلاجی و غیر موجه در یک دوره زمانی}}{\text{تعداد روزهای کار در همان دوره زمانی} \times \text{تعداد کارکنان}} \times 100$$

تعداد روزهای کار:

منظور، تعداد روزهای کار به استثنای تعطیلات رسمی و مرخصی‌های استحقاقی می‌باشد. معمولاً تعداد روزهای کار در یک سال تقریباً معادل ۲۳۰-۲۲۰ روز می‌باشد که البته لازم است برای کارکنان اقماری به‌طور جداگانه از امور اداری شرکت مربوطه استعلام گردد.

۲- SAR (Sickness Absence Rate):

SAR مجموع کل روزهای غیبت از کار به علت استعلاجی (غیبت‌های ناشی از بیماری) است که به صورت درصد بیان می‌شود.

$$SAR = \frac{\text{مجموع روزهای غیبت ناشی از استعلاجی در یک دوره زمانی}}{\text{تعداد روزهای کار در همان دوره زمانی} \times \text{تعداد کارکنان}} \times 100$$

۳- UAR (Unauthorized Absence Rate):

UAR مجموع کل روزهای غیبت از کار غیر موجه است که به صورت درصد بیان می‌شود:

$$UAR = \frac{\text{مجموع روزهای غیبت غیر موجه در یک دوره زمانی}}{\text{تعداد روزهای کار در همان دوره زمانی} \times \text{تعداد کارکنان}} \times 100$$

۴- AFR (Absence Frequency Rate):

AFR تعداد موارد غیبت (استعلاجی و غیر موجه) به ازای تعداد کارکنان در یک دوره زمانی است.

$$AFR = \frac{\text{تعداد موارد غیبت استعلاجی و غیر موجه}}{\text{تعداد کارکنان}}$$

۵- ASD (Average Spell Duration):

ASD میانگین دوره هر غیبت در غیبت‌های استعلاجی کمتر از ۱۴ روز می‌باشد.

$$ASD = \frac{\text{مجموع روزهای غیبت کمتر از ۱۴ روز (استعلاجی)}}{\text{مجموع موارد غیبت کمتر از ۱۴ روز (استعلاجی)}}$$

۶- AAE (Average Absence per Employee):

AAE میانگین تعداد روزهای غیبت به ازای هر فرد می‌باشد.

$$AAE = \frac{\text{مجموع روزهای غیبت (استعلاجی و غیر موجه)}}{\text{تعداد کارکنان}}$$

روش جمع‌آوری و ثبت اطلاعات مورد نیاز:

به منظور محاسبه دقیق شاخص‌های غیبت از کار در کل مجتمع و نیز در واحدها، بهتر است ترجیحاً اطلاعات مربوط به غیبت‌ها در طول شش ماه و یکسال در "فرم جمع‌آوری و ثبت اطلاعات" ثبت گردند و یا در قالب همین فرم در پایان هر شش ماه و یکسال از امور اداری مجتمع استعمال گردند. همچنین ثبت این اطلاعات در یک نرم افزار ساده مانند Excel و یا نرم افزار طب صنعتی، محاسبه شاخص‌های غیبت از کار را بسیار تسهیل خواهد کرد. نمونه فرم جمع‌آوری و ثبت اطلاعات مربوط به محاسبه شاخص‌های غیبت از کار به پیوست در انتهای این دستورالعمل آورده شده است.

روش تجزیه و تحلیل و تفسیر شاخص‌های غیبت از کار:

برای اغلب شاخص‌های غیبت از کار، حد طبیعی و غیرطبیعی به صورت Cutpoint وجود ندارد و هدف از محاسبه شاخص‌های غیبت از کار، بیشتر مقایسه وضعیت رفتار غیبت با سایر مراکز مشابه در کشور یا سایر کشورها و نیز مقایسه میزان غیبت بین واحدهای مختلف یک واحد صنعتی و همچنین مقایسه وضعیت غیبت در یک مجتمع در سال‌های متوالی و گاه مقایسه فصلی می‌باشد. در عین حال در برخی منابع برای بعضی از شاخص‌های غیبت از کار نیز تعاریفی ذکر شده است. به عنوان مثال معمولاً شاخص GAR بیشتر از ۵٪ و شاخص AFR معادل یک و بیشتر در یکسال غیرطبیعی در نظر گرفته شده و نیاز به ارزیابی و ریشه‌یابی دقیق‌تری دارد.

همچنین ASD کمتر از ۴ روز همراه با AFR بیش از یک، بیشتر مربوط به مسائل مرتبط با استرس شغلی، مشکلات مدیریتی و یا ارتباطات بین فردی در محیط کار می‌باشد. ASD معادل ۷ و بیشتر و نیز AFR بیشتر از ۲ معمولاً مربوط به علل طبی و پزشکی می‌باشد.

فرم جمع‌آوری اطلاعات مربوط به محاسبه شاخص‌های غیبت از کار

ردیف	نام و نام خانوادگی	واحد	سمت	مدت غیبت (روز)	نوع غیبت		علت استعلاجی (نام بیماری)
					غیرموجه	استعلاجی	